

Иса Мәсіхтің Аян кітабы - Екінші саны

Келісім атаулары

Jeff Pippenger

2023-08-10

Алдыңғы мақалаларға мен бастапқыда кейбір негізгі бағдар нүктелерін ұсыну мақсатында көптеген мәселелерді енгіздім. Енді мен қарастырылып отырған тақырыпқа көбірек назар аударуға тырысамын. Сабырларыңыз үшін рақмет.

Әуел бастан-ақ Құдай біздің Оның кім және қандай екені жөніндегі түсінігімізді тереңдете түсуге тырысып келеді. Осы істе Ол адамдарға Өзі туралы ашылғанды түсінуге жәрдемдесу үшін бірнеше тәсілді қолданды, сол тәсілдердің бірі — «есімдерді» қолдануы: яғни, Жазбаларда Құдайға берілген көптеген есімдер, сондай-ақ Оның Өзі таңдаған өкілдеріне берілген есімдер. Ол зұлымдық пен игіліктің өкілдерін таңдайды.

Ол сондай-ақ Өзінің таңдаған өсиеттік халқының дәуірлік өзгерістерін тарих бойында Өз болмысының сипатын түсінуді біртіндеп ұлғайта түсу үшін қолданды. Сондықтан өсиеттік дәуірлік өзгерістердің тарихы да сан алуан түрде Оның сипаты мен болмысының ақиқатының ұлғайтылып ашылуы туралы айтады.

Егер біз Аян кітабының бірінші тарауына кейінгі тарауларға арналған кіріспе әрі кілт ретінде жақындасақ, онда осы бастапқы тараудан бүкіл кітаптың қалған бөлігіне ықпал ететін белгілі бір ақиқаттарды табамыз. Сол ақиқаттардың бірі Иса Мәсіхтің кім екеніне қатысты, әрі бұл тек Оның Альфа мен Омега екендігі ғана емес. Егер Аян кітабының бірінші тарауында қандай да бір ақиқат ұсынылса, онда ол, сөзсіз, соңғы ұрпақ үшін сыналатын осы шақтағы ақиқат болып табылады; ал соңғы ұрпақ — Петір айқындаған «таңдап алынған ұрпақ».

Біз зерттеп жүрген Мәсіхтің мінез-құлқының сипаттарының бірі — Мәсіхтің бастаманы ақырынан айқындауы. Мәсіхтің көпшілікпен бір аптаға келісімді бекіткен уақыты тура Израилден рухани Израилге қарай келісімдік-диспэнсациялық өзгерісті білдіреді. Жазбаларда айқындалған диспэнсациялық өзгерістердің бәрі де Мәсіхтің болмысы мен тұлғасы жөніндегі білімнің артуын көрсетеді; олар: Ыбырам, Ысқақ, Жақып, Жүсіп, Мұса, Мәсіх, Уильям Миллер және жүз қырық төрт мың. Осы желінің үстіне қабаттаса түсетін диспэнсациялық өзгерістердің тағы бір желісі бар; ол Құдай шіркеуінің жеті диспэнсациясын айқындайды, және олар Аян кітабының екінші және үшінші тарауларындағы жеті шіркеумен бейнеленген, бірақ оған біз әзірше тоқталмаймыз. Адам мен Хауаға қатысты да құлағанға дейінгі және құлағаннан кейінгі кезеңдермен бейнеленген диспэнсациялық өзгеріс болды, сондай-ақ, әрине, Нұхтың заманында топан судан бұрынғыдан топан судан кейінгіге өткен диспэнсациялардың өзгерісі де болды. Осы желілердің бәрі біз қарастырып отырған нұрға үлес қосады, бірақ қазір біз таңдалған халыққа назар аударып отырмыз.

Келісім аптасының басында Мәсіх Өз қызметін бастаған кезде, Ол шомылдыру рәсімінен өтті.

Иса шомылдыру рәсімінен өткен соң, судан дереу шықты; міне, көктер Оған ашылды, әрі Ол Құдай Рухының көгершіндей төмен түсіп, Өзінің үстіне қонғанын көрді. Және, міне, көктен: «Бұл — Менің сүйікті Ұлым, Оған ризамын»,— деген дауыс естілді. Матай 3:16, 17.

Иса судан жоғары көтеріліп шығып, осылайша келісім аптасын бастаған кезде, Құдайдың ең алғашқы сөздері Әкенің Исаның Құдай Ұлы екендігін жариялауы болды. Егер біз «алғаш рет аталуы қағидасын» түсінсек, бұл жайттың мәні зор. Ал егер түсінбесек, онша емес.

Бастапқыда Құдай көк пен жерді жаратты. Ал жер бос әрі тұлғасыз еді, әрі тұңғықтың үстін қараңғылық басты. Құдайдың Рухы сулардың үстінде қалықтап жүрді. Жаратылыс 1:1, 2.

Жаратылыс кітабындағыдай, майлау рәсімінде Құдай Тағаланың үш Тұлғасы көрсетілген.

Исаның Құдай Ұлы, Дәуіттің Ұлы және Адам Ұлы болғаны туралы ақиқат келесі үш жарым жыл бойы дін мұғалімдері мен парызшылдарды қайта-қайта мазалады. Иса шомылдыру рәсімінен өткен кезде пайғамбарлық тұрғыдан Исадан Иса Мәсіхке айналды. Иса шомылдыру рәсімінен өткенде, Ол “Мәсіхке” айналды; бұл “майланған” дегенді білдіреді және еврей тіліндегі “Мессия” сөзіне сәйкес келеді. Әрине, еврейлер Мессияны күтті және Оның Дәуіттің Ұлы болатынын білді. Ол жер тарихындағы ең қасиетті үш жарым жылды бастау үшін “майланған” кезде, Киелі Рухтың түсіп келе жатқанын көріп, Өз Әкесінің сөйлегенін естіді.

Бұл өте терең мағыналы майлау рәсімі еді; онда Ол және Оның ісі туралы жарияланған хабар: «Ол Құдайдың Ұлы болды» деген еді. Яһудилер үшін одан да зор үрей туғызғаны — Оның Құдайдың Ұлы болғаны ғана емес, Құдайдың Ұлы ретінде Өзінің шын мәнінде Құдай екенін мәлімдеуі еді. Яһудилер мұндай мәлімдемені өз түсініктері бойынша соншалықты күпірлік деп білгендіктен, оны еш көтере алмады! Яһудилердің тығырығы — Ыбырайымның да тығырығы; өйткені Ыбырайым яһудилердің атасы, келісімнің атасы, сондай-ақ келісім шарттарын ұстану үшін талап етілетін сенімнің де бейнесі болды.

Құдаймен келісімдік қарым-қатынасқа кіру үшін қажетті сенімнің Ыбырайымдағы үлгісі сеніміңіздің сыналуы қажет екенін талап етеді. Ыбырайымның сынағы — оның сенімінің шынайы ма, әлде жорамалға негізделген бе екенін айқындайтын сынақ — оның Құдайдың сөзіне ерер-ермесін көрсетуге негізделді, тіпті ол сөз Құдайдың бұрынғы сөзіне қайшы көрінсе де. Ыбырайым адамды құрбандыққа шалудың кісі өлтіру екенін де, оның сол кезде өзі өмір сүріп жүрген ортадағы пұтқа табынушы халықтардың пұтқа табынушылық ғұрыптарының көрінісі екенін де білді. Дін мұғалімдері мен парызшылдар өздерінің келісім тарихының басталуынан-ақ Құдайдың жалғыз Құдай екенін білетін, әрі Исаның Өзін екінші бір Құдай ретінде танытып отырғанын да білетін. Олар өздерінің соңғы сынағымен сыналып жатты.

Тыңда, уа, Израил: Құдайымыз Жаратқан Ие — бір Жаратқан Ие. Заңды қайталау 6:4.

Мұса алдыңғы аятты жазып қалдырған тарихи баяндауда Құдай Мұсаға сол уақыттан бастап Өзін Иегова деп танытатынын айтып қойған еді. Ол енді тек Құдіреті шексіз Тәңір Ие ғана емес, сол уақыттан былай Ол Иегова ретінде танылуға тиіс болды. Өзінің есімдері арқылы бейнеленген мінез-құлқы туралы түсінікті одан әрі ұлғайтып жатқан дәл сол тарихи баяндауда, Ол сондай-ақ ежелгі Израилге Құдайдың бір Құдай екенін қатаң түрде білдіруде. Мәсіхтің дәуіріндегі яһудилер мұны қалай түсінуге тиіс еді?

Кейінірек, Өз қызметі Иерусалимге салтанатты кірудің шарықтау шегіне жеткенде, яһудилер Иса балалардың Өзін мадақтап ән айтуына жол беріп отырғанына тағы да қайран қалады.

Алдында жүрген де, соңынан ерген де қалың жұрт: «Дәуіттің Ұлына хошана! Жаратқан Иенің атымен Келуші жарылқанған! Ең биікте хошана!» — деп айқайлады. Матай 21:9.

Парызшылдарды есінен тандырған әннің сөзі Иса Мәсіхті Дәуіттің Ұлы деп таныған бөлігі, сондай-ақ Дәуіттің Ұлының Иеміздің есімі екенін де таныған бөлігі еді. Оның қызметінің басында, салтанатты түрде кіруінде және, әрине, айқышта да, дау-дамай Иса Мәсіхтің есіміне қатысты толқуды қамтиды.

Сонда яһудилердің бас діни қызметкерлері Пилатқа: «Яһудилердің Патшасы» деп жазба, қайта оның: «Мен яһудилердің Патшасымын»,— дегенін жаз, — деді. Жохан 19:21.

Әрине, Пилаттың жазуды: «Менмін, Яһудилердің Патшасы»,— деп өзгертуі, негізінен, дұрыс болар еді, өйткені «Менмін» — Исаның Өзі туралы қайта-қайта мәлімдеген есімі болатын. Әрине, дәл осындай мүлтікті қисынды Құдай Сөзін өзгерту үшін қолдану, әсіресе бұл айқыш туралы әңгіме болғанда, адамдар ешқашан істемейтін нәрсе ғой, солай емес пе? Иса «Яһудилердің Патшасы» еді, бірақ Ол сондай-ақ «Менмін» де болды; сондықтан «Менмін, Яһудилердің Патшасы» деген тұжырым белгілі бір мағынада дәл, алайда мәселе мұнда емес.

Үш жарым жылдың басынан бастап, ортасы арқылы өтіп, ақырына дейін Оның есімі толқудың нүктесі болды. Келісім есімдерінің желісі туралы түсінуге тиісті нәрселер көп, бірақ мұнда мен ежелгі Израилдің соңында яһуди қауымында Мәсіхтің есіміне қатысты бір сілкініс болғанын көрсеткім келеді. Дәуіттің Ұлы ретінде, Ол Мәсіх болуға лайық айғақтарға ие болды; Құдайдың Ұлы ретінде (яғни, сондай-ақ Құдай болу мағынасында) және Адам Ұлы ретінде, Иса таңдап алынған халықтың алдына орасан зор сынақ қойды. Қалайша бұл адам өзін Құдаймын деп те, әрі Құдайдың Ұлымын деп те мәлімдей алады, егер Мұса олардың келісім тарихының басында Құдайдың бір Құдай екенін соншалықты айқын айтқан болса?

Соған қарамастан, Мәсіхтің адамдардың арасында жүруінің мақсаты дәл осы еді. Құдай Мәсіхтің ішінде болып, адамдарды Өзімен татуластырып жатты, әрі мұны Иса Мәсіхті адамдарға көрсету арқылы жүзеге асырды; ал Ол анық та тікелей түрде: «Егер Мені көрген болсаңдар, Әкені де көрдіңдер»,— деп үйретті. Бұл тарих Құдайдың таңдаулы халқы

ретіндегі тәндік Исраилдің аяқталуын білдіреді, ал оның басында Құдайдың кім екені және қандай екені жөніндегі даулы мәселе тұрды.

Перғауын: «Исраилді жіберу үшін Оның даусына құлақ асатындай, Жаратқан Ие кім? Мен Жаратқан Иені танымаймын, әрі Исраилді де жібермеймін»,— деді. Мысырдан шығу 5:2.

Перғауын Құдайды тануға қарсы тұратын атеистік қасарысудың белгісін ғана білдіріп отырған жоқ, сонымен бірге Ыбырайымның Құдайына қатысты мысырлық түсінікті де білдіріп отыр. Жаратқан Ие Мысырдағы Өзінің ғажайып істері адамзатқа Өзін кім екенін таныту үшін болғанын қайта-қайта айтқан. Құдайдың таңдаулы халқы ретіндегі тура мағынадағы Исраилдің басталуының тарихы ақырды бейнелейді.

Екі тарихта да Құдайдың кім екендігі және Оның қандай екендігі жөнінде түсініктің жетіспеуі бар, бұл Оның әртүрлі есімдерімен байланысты; бірақ біз қарастырып отырған мәселе тұрғысынан одан да маңыздысы — Мәсіхтің таңдалған халық ретіндегі Исраилдің аяқталу кезеңіндегі тарихы яһудилердің өз Мәсіхін қабылдауда сүрінуінің басты себептерінің бірі олардың өздерінің келісім тарихының басында Құдай Сөзінің Оның бір Құдай екенін айқындап бергенін білулері болғанын көрсетеді. Неткен тығырық!

Осыдан кейін олар Оған ешбір сұрақ қоюға мүлде батпады. Сонда Ол оларға былай деді: Мәсіхті Дәуіттің ұлы деп қалай айтады? Ал Дәуіттің өзі Забур кітабында былай дейді: Жаратқан Ие менің Иеме: «Мен жауларыңды аяғыңа табан етіп қойғанымша, Менің оң жағымда отыр»,— деді. Олай болса, Дәуіт Оны Ие деп атайды, ендеше Ол қалайша оның ұлы болады? Лұқа 20:40–44.

Бұл яһудилер үшін сұрақ пен жауаптың соңғы кезеңі болды, өйткені сол өзара әрекеттен кейін «олар Оған енді мүлде ешбір сұрақ қоюға батпады». Ол жаңа ғана Өз қызметіндегі адасқан үйге арналған соңғы сұраққа жауап берген еді (ал пайғамбарлық баяндауда әрдайым адасқан үй болады), содан кейін Ол Өз есімінің «Дәуіттің Ұлы» ретіндегі, демек Мәсіх ретіндегі мәнін көтереді. Үш жарым жылдың бүкіл өн бойында даулы мәселе Оның мінезі мен табиғатын білдіретін әртүрлі есімдерін қамтиды. Оның есімі бастауында, шомылдыру рәсімінде, содан кейін салтанатты кіру сәтінде және айқышта адасқан үймен болған соңғы өзара әрекетінде, сондай-ақ Ізгі хабарлардағы басқа да үзінділерде қозғалады.

Иса сымбаттың сұрағына жауап беріп тұрған кезде, парызшылдар Оның айналасына тығыз жиналған еді. Сонда Ол оларға бұрылып: «Мәсіх туралы не ойлайсыңдар? Ол кімнің Ұлы?» — деген сұрақ қойды. Бұл сұрақ олардың Мәсіх жөніндегі сенімін сынау үшін,—Оны жай ғана адам деп санай ма, әлде Құдайдың Ұлы деп біле ме, соны көрсету үшін қойылған еді. Көп дауыспен: «Дәуіттің Ұлы»,— деп жауап берілді. Бұл пайғамбарлықта Мәсіхке берілген атақ еді. Иса Өзінің құдіретті кереметтері арқылы Құдайлық болмысын танытқанда, науқастарды сауықтырып, өлілерді тірілткенде, халық өзара: «Бұл Дәуіттің Ұлы емес пе?» — деп сұрасатын. Сиро-финикиялық әйел, соқыр Бартимей және тағы басқалар Одан көмек сұрап: «Маған рақым ет, Ием, Сен Дәуіттің Ұлысың»,— деп жалбарынған. Matthew 15:22. Иерусалимге кіріп келе жатқанда, Оны

куанышты үнмен: «Дәуіттің Ұлына Хосанна! Иеміздің атымен Келуші жарылқанған»,— деп қарсы алған еді. Matthew 21:9. Сол күні ғибадатханадағы кішкентай балалар да осы куанышты мадақтауды қайталаған еді. Бірақ Исаны Дәуіттің Ұлы деп атағандардың көбі Оның Құдайлығын мойындамады. Олар Дәуіттің Ұлының Құдайдың Ұлы да екенін түсінбеді.

Мәсіхтің Дәуіттің Ұлы болғаны туралы айтылған сөзге жауап ретінде, Иса былай деді: «Олай болса, Дәуіт Рухпен [Құдайдан келген шабыт Рухымен] Оны Ием деп қалай атайды, былай деп: Жаратқан Ие менің Иеме: Мен жауларыңды аяғыңның астына салғанша, Менің оң жағымда отыр, — деді. Егер Дәуіт Оны Ием деп атаса, Ол қалайша оның Ұлы болмақ?» «Ешкім Оған бір ауыз сөз де жауап бере алмады; сол күннен бастап ешкім Оған енді сұрақ қоюға батылы бармады». The Desire of Ages, 609.

Оның Мәсіх ретінде майлануы да, сондай-ақ Өзі құтқаруға келгендермен болған соңғы өзара қарым-қатынасы да Оның құдайлығы, есімдерінің рәміздік мәні және, әрине, алғашқы рет айтылу қағидасы төңірегінде болды. Иса яһудилерге арналған тікелей қызметін рухани Дәуіт туралы үйрету үшін тарихи, нақты Дәуіттің тарихын қолдану арқылы аяқтайды. Неге Дәуіт Иеміздің Иеге Өзімен бірге таққа отыруын айтқан сәті туралы сөз қозғайды? Өйткені әуелдегі патша Дәуіт ақырдағы рухани Патша Дәуіттің бейнесін білдіреді. Исаның адасқан үйге айтқан соңғы сөзін дұрыс түсінудің жалғыз жолы — алғашқы рет айтылу қағидасын қолдана білу; ал егер бұл қағиданы білмесеңіз, оны қолдану мүмкін емес.

Оның адасқан үйге айтқан соңғы мәлімдемесі түсінікті болу үшін алғашқы ескерілу қағидасын түсінуді талап етті. Иса Өзінің соңғы мәлімдемесінде адасқан үйге ақиқатты таныстыру үшін Дәуіт пен Дәуіттің Ұлын қолданды. Өйткені олар, ақыр соңында, Дәуіттің үйі еді. Сондықтан Иса әкені (Дәуітті) алып, оны Ұлға (Дәуіттің Ұлына) бұрды, сондай-ақ ұлды (Дәуіттің ұлын) алып, оны оның әкесіне (Дәуітке) бұрды. Ол Әкені балаға қарай бұрды, дәл Ілиястың хабарының “соңғы күндерде” істеуі туралы пайғамбарлық етілгендей. Бұл Оның ежелгі тура мағынадағы Израилге айтқан соңғы хабары болды, әрі ол Ілияс хабары еді, өйткені ол алғашқы ескерілу қағидасына негізделген болатын. Демек, алғашқы ескерілу қағидасының өзі де Исаның хабарын сол қағиданың негізіндегі Ілияс хабары ретінде растайды. Алғашқы ескерілу қағидасы мынаны талап етеді: егер Шомылдыру рәсімін жасаған Жақияның Ілияс хабары Израилдің адасқан үйіне берілген соңғы ескерту хабарының алғашқысы болса, онда оларға берілген ақырғы хабар да Ілияс хабары болуға тиіс. Солай болды да...

Осының бәрі айтылған соң, енді мен мұның барлығынан алғашқы аталуы қағидасына — Альфа мен Омегаға — негізделген бір тұжырым шығармақпын. Ежелгі Израилдің басында Құдайдың кім екені және Оның не екені жөніндегі түсінікке қатысты дау-тартыс болды; бұл сол ежелгі Израилдің соңындағы дәл сондай дау-тартыстың бейнесі еді. Ежелгі Израилдің соңында Мәсіхтің қызметінің құрамына адасқан Израил үйіне Құдайдың кім екенін және Оның не екенін үйрету кірді. Соңғы кезеңнің тарихында Мәсіхке қарсыласу болды, және ол бастауда орнықтырылған бастапқы ақиқатқа негізделді. Қазіргі рухани Израил де өз тарихында сол бір пайғамбарлық сипаттарға ие болады.

Адвентизмнің бастауында тарихшылар бізге миллериттердің негізінен екі христиандық конфессиядан құралғанын хабарлайды: методистер және Christian Connection. Методизмнің негізгі сенімдері дұрыс христиандық өмір салтын ұстануға негізделген еді. Оларда «әдіс» болды. Christian Connection-ның негізгі сенімін Католик шіркеуінің үштік іліміне қарсы тұру деп түйіндеуге болар еді.

Зерттеуімнің жеткен шегіне дейін, Миллериттердің басшылығының іс жүзінде барлығы Christian Connection-ның сол іліміне берік болды. Seventh-day Adventist Reform Movement (SDARM) қозғалысының әлі де «антитринитаризм» жөніндегі бастапқы Миллериттік түсінікті ұстанып, насихаттайтын көптеген тармақтары бар. Пионерлік түсінікті сақтап жүргендер үшін түйткіл (және қазіргі даудың көзі) мынада болған және әрдайым солай болып қала береді: олар ұстанып, насихаттап жүрген доктриналық ұстанымға Уайт әпке тікелей қарсы шығатын көптеген әрі алуан түрлі үзінділерге қалай жауап беру керек?

«Маған былай деу тапсырылды: озық ғылыми идеяларды іздейтіндердің көзқарастарына сенуге болмайды. Мына тәрізді тұжырымдар айтылады: “Әке көзге көрінбейтін жарық іспетті; Ұл денеленген жарық іспетті; Рух жан-жаққа төгілген жарық іспетті”. “Әке көзге көрінбейтін бу іспетті шыққа ұқсайды; Ұл сұлу қалыпқа жиналған шыққа ұқсайды; Рух өмір ордасына түскен шыққа ұқсайды”. Тағы бір бейнелеу былай беріледі: “Әке көзге көрінбейтін буға ұқсайды; Ұл қорғасындай түнерген бұлтқа ұқсайды; Рух жерге түсіп, сергітуші құдіретпен әсер ететін жаңбыр іспетті”».

«Осы спиритизмдік бейнелеулердің барлығы жай ғана түкке тұрғысыз нәрсе. Олар кемелсіз, шындыққа сай емес. Олар ешбір жердегі ұқсастықпен салыстыруға келмейтін Ұлылықты әлсіретіп, кемітеді. Құдайды Оның өз қолымен жаратқан нәрселермен салыстыруға болмайды. Бұлар — адам күнәларының салдарынан Құдайдың қарғысына ұшырап тұрған жай ғана жерлік нәрселер. Әкені жердегі нәрселер арқылы сипаттауға болмайды. Әке — Құдайлықтың тәндік түрде бүкіл толықтығы, әрі өлетін адамның көзіне көрінбейді.»

“Ұл — Құдайлық болмыстың бүкіл толықтығының көрінісі. Құдай Сөзі Оны ‘Оның болмысының айқын бейнесі’ деп жариялайды. ‘Құдай дүниені соншалық сүйгендіктен, Өзінің жалғыз туған Ұлын берді, Оған сенетін әркім өлмей, мәңгілік өмірге ие болсын деді.’ Мұнда Әкенің тұлғалығы көрсетілген.

«Мәсіх көкке көтерілгеннен кейін жіберемін деп уәде еткен Жұбатушы — Құдай Иелігінің бүкіл толықтығындағы Рух; Ол Мәсіхті жеке Құтқарушысы ретінде қабылдап, Оған сенетіндердің бәріне Құдай рақымының құдіретін айқын көрсетеді. Көктегі үштіктің үш тірі Тұлғасы бар; осы үш ұлы күштің — Әкенің, Ұлдың және Киелі Рухтың — атымен Мәсіхті тірі сенім арқылы қабылдайтындар шомылдыру рәсімінен өтеді, әрі бұл күштер Мәсіхте жаңа өмір сүруге ұмтылған көктің мойынсұнғыш қарамағындағы жандарымен бірлесе әрекет етеді». Арнаулы куәліктер, В сериясы, № 7, 62, 63.

Бұл үзінді Әкені, Ұлды және Рухты «жердегі нәрселермен» айқындап жүрген «кейбіреулердің пікірлерін» атап көрсетеді. Содан кейін ол: «Әкені жердегі нәрселер арқылы сипаттауға болмайды»,— дейді. Ол айтып отырған екі жайтқа назар аударыңыз,

бірақ олардың бірі қайшылық сияқты естілуі мүмкін. Ол, егер солай деуге болса, үш құдайды ажыратып көрсететін Құдайлық туралы жалған сипаттаманы нұсқап отыр. Бұл — Құдайлық туралы жалған сипаттама, бірақ ол сол жалған анықтаманың Құдайлықтағы құдайлардың саны қате болғандықтан да дұрыс емес екендігі туралы ешқандай ескерту жасамайды.

Сондай-ақ, оның Әкені сипаттау үшін жердегі нәрселерді қолдануға болмайды деп айтатынына назар аударыңыз. Дәл сол тұжырымның өзінде оның өзі жердегі нәрселерді қолданып отыр. Балалары, аналары, әкелері, тәтелері мен немере туыстары бар — адамдардың өздері. Ал Иса бізге жаңартылған жерде, көкте енді некелесу болмайтынын айтады, өйткені біз періштелерге ұқсас боламыз. Еркек не әйел періштелер жоқ. Адамдар бір-бірімен арақатынасын айқындау үшін қолданатын атауларды Құдай Өзінің болмысы мен мінезін бізге үйрету үшін пайдаланған, алайда Құдайдың мінезі мен болмысын адамдарға үйрету үшін шабыт қолданған тіпті «жердегі нәрселердің» өзі де кемелсіз.

Бізге былай деп хабарланған: «Көктегі үштіктің үш тірі тұлғасы бар» ... «Әке, Ұл және Киелі Рух». Осы үш тұлғаға жердегі спиритшілдікке тән сезімдерді телу — жиіркенішті іс, бірақ Құдай Иелігінің Киелі кітаптағы анықтамасына «осы үш ұлы күштің атын» телу жиіркенішті іс емес.

Пайғамбар әйел Құдайлықты құрайтын үш ұлы Күштің «есімі» — Әке, Ұл және Киелі Рух екенін айтады. Киелі кітаптағы әрбір ақиқат сияқты, ол жолма-жол біріктіріліп қарастырылғанда, толық куәлік ашылған әрбір белгі-таңбадан тұруы тиіс. Пайғамбарлардың куәліктері біріктірілуге тиіс. Даниял Мәсіхке Палмони есімін береді (өзге де есімдердің қатарында, бірақ бұл тек бір мысал). Жохан Оны Альфа мен Омега деп атайды, ал Мұса Оны Ехоба деп атайды. Эллен Уайттың айтуынша, Оның есімі — Әке, Ұл және Киелі Рух.

«Шайтан... үнемі жалғанды тықпалап, адамдарды ақиқаттан тайдыруға тырысады. Шайтанның ең соңғы алдауы — Құдай Рухының куәлігін күшінен айыру болмақ. “Аян жоқ жерде халық азады” (Накыл сөздер 29:18). Шайтан Құдайдың қалдық халқында шынайы куәлікке деген сенімді шайқалту үшін, түрлі жолдармен және әртүрлі құралдар арқылы, асқан айлалықпен әрекет ететін болады.

«Куәліктерге қарсы шайтандық өшпенділік тұтанады. Шайтанның әрекеттері шіркеулердің оларға деген сенімін шайқалтуға бағытталатын болады, себебі Құдай Рухының ескертулері, әшкерелеулері және кеңестері ескерілетін болса, Шайтан өз алдауларын енгізіп, жандарды өз адасуларына матап-байлау үшін соншалық айқын жолға ие бола алмайды». Selected Messages, book 1, 48.

Осы үзіндіден қысқаша бір жанама ойды атап өтейік. Жохан Құдай Сөзі және Исаның куәлігі үшін Патмосқа жер аударылды. Үшінші періштенің хабарында нысанаға алынған екі аудитория бар: Адвентизмнен тысқарығылар және Адвентизмнің ішіндегілер. Жохан Киелі кітапқа мойынсұнуының салдарынан дүниеден қудаланып қана қоймай, сонымен бірге Пайғамбарлық Рухының жазбаларына мойынсұнуы үшін де қудаланатын адвентисті бейнелейді. Пайғамбарлық Рухына қарсы бағытталған қудалау сырттан емес, іштен келеді.

Ежелгі Израил тарихының басында, Мысырдағы төрт жүз жылдан кейін, таңдалған өсиет халқы болуға тиіс болғандар енді сенбіні сақтамайтын болды. Олар Мәсіхтің мінезін де, болмысын да білмеді. Тұтқында жүргенде бойларына сіңірген Құдай туралы теріс түсініктерді ұстанып қалды. Он пәле; Қызыл теңіз арқылы құтқарылу; көктен түскен манна; киелі ғибадатхана және ондағы барлық жабдықтар; қасиетті рәсімдер; аула, Қасиетті орын және Ең Қасиетті орын; Құдай заңы; олардың соңынан ерген Жартас; олардың соңынан ерген Жартастан аққан су, тіпті сырыққа көтерілген жыланның өзі де — мұның бәрі Оның таңдалған халқында Құдай туралы білімді арттыру үшін берілген еді. Бұл біртіндеп ілгерілеген тәлім беру болатын. Сол біртіндеп ілгерілеген тәлім беру дін мұғалімдері “Оған енді ешбір сұрақ қоюға батылы бармай” қалғанға дейін жалғасты, содан кейін Ол олармен ашық талқылауда қозғайтын ең соңғы тақырыпты Өзі атап көрсетті, ал ол Дәуіттің атына және Мәсіхтің кім екеніне әрі қандай екеніне қатысты еді.

Қазіргі заманғы рухани Израилдің бастауында, рухани Бабылда 1260 жыл болғаннан кейін, таңдалған келісім халқы болуға тиіс болғандар енді сенбіні сақтамайтын болды. Олар Мәсіхтің мінезі мен болмысын білмеді. Олар тұтқында жүрген кезінде бойларына сіңірген Құдай туралы қате түсініктерді ұстанды. Адвентизмнің бүкіл межелерімен, діннен безулерімен, ымыраларымен және ішкі күрестерімен бірге жүрген тарихы 1880-жылдары «Ғасырлар аңсары» жарық көрген кезде белгілі бір межеге жетті. Сол кітаптың 671-бетінде Құдай Болмысы туралы он сегізінші ғасырдан келген түсініктен әлдеқайда әрі дамыған түсінік айқын көрініс тапқан.

Ежелгі Израилдің өз тарихының соңында Құдай болмысы туралы шектеулі түсініктен туындаған дау-дамайы болды; бұл түсінік олардың бастапқы тарихындағы ұғымға негізделген еді. Исаның куәлігіне сәйкес, Әке болсын, Ұл болсын немесе Киелі Рух болсын — олардың бәрі де “Құдай болмысының бүкіл толықтығы тәнде” (Қолостықтарға 2:9). Киелі кітаптың куәлігі былай дейді: “Тыңда, Израил: Құдайымыз Жаратқан Ие — бір Жаратқан Ие” (Заңды қайталау 6:4).

Қазіргі Израил Құдайлық туралы алуан түрлі түсініктерді ұстанады, әрі солардың тек біреуі ғана дұрыс. Қазіргі Израилдің соңында Құдай Өзінің мінез-құлқын ашу ісін сынақ мерзімі әлі созылып тұрған шақта аяқтайды. Яһудилер үшін де Ол дәл осылай істеген, әрі Ол ешқашан өзгермейді. Құдайдың болмысы мен мінез-құлқын түсінуіміз мәңгілік бойы өсе беретіні даусыз, бірақ Құдайдың Өз халқын Өзі туралы үйретуге деген талпыныстарын көрсететін ақиқаттың мақсатты пайғамбарлық желісі бар, әрі сол тарих — Оның қазір үйреткісі келіп отырған тәлімінің бір бөлігі, ал сол тәлім беру үдерісіне қатысты пайғамбарлық сөзде табылатын мәліметтер сынақ мерзімінің жабылуына сәйкес келетін осы талқылаудың аяқталуын айқындайды.

«Мәсіх — әуелден бар болған, Өзінен-Өзі бар Құдайдың Ұлы... Өзінің әуелден бар екенін айтқанда, Мәсіх ойды уақытпен шектелмейтін ғасырлар қойнауына жетелейді. Ол бізді Өзінің мәңгілік Құдаймен ешқашан тығыз қарым-қатынастан тыс болмағанына сендіреді. Сол кезде яһудилер даусын тындап тұрған Тұлға Құдаймен бірге, Оның қасында тәрбиеленгендей болған еді.» Signs of the Times, August 29, 1900.

«Ол Құдаймен тең еді, шексіз әрі құдіреті шексіз еді.... Ол — мәңгілік, өзінен-өзі бар болатын Ұл. »

«Құдай Сөзі Мәсіхтің осы жерде болғандағы адамдық болмысы туралы айтатынымен қатар, Оның алдын ала бар болғаны жөнінде де анық айтады. Сөз Құдайлық Болмыс ретінде, яғни Құдайдың мәңгілік Ұлы ретінде, Өз Әкесімен бірлікте және тұтастықта өмір сүрді. Әуел бастан Ол келісімнің Делдалы болды, яһудилер де, өзге ұлттар да, егер Оны қабылдаса, жер бетіндегі барлық халықтар Өзінде жарылқануға тиіс болған Тұлға еді. “Сөз Құдаймен бірге болды, әрі Сөз Құдай еді.” Адамдар да, періштелер де жаратылмай тұрып, Сөз Құдаймен бірге болды және Құдай еді.» Review and Herald, April 5, 1906.

Ол үзіндіде Жоханның ең алғашқы сөздерінен дәйексөз келтіреді.

Бастапқыда Сөз бар еді, Сөз Құдаймен бірге еді, әрі Сөз Құдай еді. Ол бастан-ақ Құдаймен бірге еді. Барлық нәрсе Ол арқылы жаратылды; жаратылғанның ешбірі де Онсыз жаратылған жоқ. Жохан 1:1–3.

Әуел баста кемінде екі Құдай болды, өйткені Жохан жаңа ғана: «Сөз Құдай еді және Құдаймен бірге болды»,— деді. Жаратылыс кітабының бірінші аятында еврейше «Elohim» сөзі Құдай деп аударылған. Құдай сөзінде «Elohim» сөзі жиі грамматикалық құрылымда дара Құдайды білдіретін түрде қолданылады, бірақ соған қарамастан ол көпше тұлға. Жохан осы тақырыпқа қатысты өзінің екінші куәлігі арқылы бұл аяттағы «Elohim» сөзін дара Құдай деп қарастыру мүмкіндігін жоққа шығарады. Оның куәлігі кемінде екі Құдайдың бар екенін айғақтайды.

Пайғамбарлық Рухын ұстанатынын мойындайтын антитринитарийлер үшін бұдан да мазасыздандыратыны — бастапқыда «Құдай Рухы сулардың бетінде қалықтап жүрді». Су үстінде қалықтаған осы «Рух» Әке ме, әлде Ұл ма, яки Систер Уайт Оны атағандай, көктегі үшеудің үшінші Тұлғасы ма? Жохан өз Ізгі хабарының алғашқы үш аятынан кейін мына сөздерді келтіреді.

Онда өмір болды; ал өмір адамдардың нұры еді. Нұр қараңғылықта жарқырайды; ал қараңғылық оны ұқпады. Жохан 1:4, 5.

Жарық пен қараңғылыққа жасалған сілтеме Жаратылыс кітабының басындағы былай делінетін сөздермен толық үйлеседі.

Сонда Құдай: «Жарық болсын»,— деді; және жарық болды. Құдай жарықтың жақсы екенін көрді; және Құдай жарықты қараңғылықтан айырды. Жаратылыс 1:3, 4.

Жаратылыс туралы әңгімеде Құдайлықтың таныстырылуынан кейін келетін тақырып — жарық туралы осы екі параллель үзіндіге біз жақында қайта ораламыз. Басында қозғалған алғашқы ақиқат — Құдайлықтың құрамы немесе табиғаты. Бірақ бұл үзінді екінші тараудың үшінші аятына дейін тоқтамайды; сол жерде біз жаратылыстағы қорытынды үш сөздің бірігіп «ақиқат» деп аударылатын сөзді құрайтын үш еврей әрпінен басталатынын көреміз.

Жаратылыс туралы баяндаудың басы Әке, Ұл және Киелі Рухты таныстырады, содан кейін Оның сөзінің жаратушылық құдіретін баяндайды, әрі ақырында ақиқатты, үшінші періштенің хабарын және Альфа мен Омега арқылы бейнеленген Құдайдың атын білдіретін Құдайдың қолтаңбасымен осы үзіндіні аяқтайды.

Жетінші күні Құдай Өзі жаратқан ісін аяқтады; және Өзі жаратқан бүкіл ісінен жетінші күні тынықты. Құдай жетінші күнге батасын беріп, оны киелі етті; өйткені сол күні Құдай жаратқан әрі жасаған бүкіл ісінен тыныққан еді. Жаратылыс 2:2, 3.

Құдай Сөзінде үйретілген алғашқы ақиқаттардың соңы сол үзіндінің шарықтау шегі болып табылады. Ол «Құдай», «жаратты» және «жасады» деген үш сөзбен аяқталады; осылайша, үзіндінің басталуына екпін түсіріледі, бірақ дәл сондай маңызды түрде жетінші күндік сенбіге де айрықша мән беріледі. Сенбі, әлбетте, жаратылыстың нышаны және Құдай мен Оның таңдаулы халқының арасындағы белгі. «Ақиқат» жаратылыс туралы сол соңғы үш сөздің әрқайсысын бастайтын үш әріп арқылы бейнеленген. Бұл куәлік сенбілік ақиқаттың қаншалықты мәнді әрі маңызды екенін айқындайды, бірақ одан кем емес терең жайт — сол үш әріптің бірінші, екінші және үшінші періштелердің хабарларының үш қадамын да бейнелеуі. Осылайша, Киелі кітаптың ең алғашқы үзіндісінің өзінде-ақ сенбі, Құдайдың жаратушы күшінің белгісі ретінде, ақыр замандағы сын мәселесі ретінде де айқындалады. Киелі кітаптың соңғы кітабы Жоханның өз Ізгі хабарындағы куәлігіне қосарланатын үшінші куәлікті ұсынады.

Азиядағы жеті қауымға — Жоханнан: рақым мен тыныштық сендерге Тақта отырған, бар болып тұрған, болған және келетін Құдайдан; әрі Оның тағының алдында тұрған жеті Рухтан; және Иса Мәсіхтен болсын. Ол — адал Куә, өлілердің арасынан тұңғыш болып қайта тірілген және жердегі патшалардың Әміршісі. Бізді сүйген, әрі Өз қаны арқылы күнәларымыздан жуып-тазартқан, бізді Құдайы мен Өз Әкесіне патшалар және діни қызметкерлер еткен Соған даңқ пен билік мәңгілік мәңгі болсын. Аумин. Міне, Ол бұлттармен келе жатыр; Оны әрбір көз көреді, тіпті Оны түйрегендер де көреді; және жер жүзіндегі барлық рулар Оның кесірінен зар еңірейтін болады. Иә, аумин. «Мен Альфа мен Омегамын, бастауы мен соңы Менмін», — дейді бар болып тұрған, болған және келетін Ие, Құдіреті шексіз.

Мен, сендердің бауырларың әрі Иса Мәсіхтегі қайғы-қасіретке, патшалыққа және төзімге ортақтас серіктерің Жохан, Құдай сөзі үшін және Иса Мәсіхтің куәлігі үшін Патмос деп аталатын аралда болдым. Иеміздің күнінде Рухта болдым да, артымнан керней үніндей зор дауысты естідім. Ол былай деді: «Мен Альфамын және Омегамын, біріншімін және соңғымын; және не көрсен, соны кітапқа жаз да, оны Азиядағы жеті қауымға жібер: Ефеске, Смирнаға, Пергамға, Тиатираға, Сардиске, Филадельфияға және Лаодикияға». Аян 1:4–11.

Аян кітабының бірінші тарауының алғашқы үш аяты соңғы ескерту хабарын және сол хабардың Құдайдан адамзатқа қалай жеткізілетінін айқындайды. Сондай-ақ онда бұл Иса Мәсіхтің Аяны екені айтылған, осылайша Аян кітабы мен Даниял кітабының арасындағы айырмашылық белгіленеді. Бірі — пайғамбарлық, екіншісі — аян.

«Аянда Киелі кітаптың барлық кітаптары тоғысып, аяқталады. Міне, бұл — Даниял кітабының толықтыруы. Бірі — пайғамбарлық; екіншісі — аян. Мөрленген кітап — Аян емес, қайта Даниялдың ақырғы күндерге қатысты пайғамбарлығының сол бөлігі.

Періште: “Ал сен, Даниял, осы сөздерді жасырын ұста да, кітапты ақырзаман уақытына дейін мөрлеп қой”,— деп бұйырды. Даниял 12:4». Елшілердің істері, 585.

Аян кітабында танылуға және жолма-жол біріктірілуге тиіс пайғамбарлық желілер бар. Сол пайғамбарлық желілердің бәрі Аян кітабында аяқталады, бірақ мөрленген кітап Аян кітабы емес еді, әрі мөрленгені жай ғана Даниял кітабының өзі де емес еді; қайта, Даниял кітабында мөрленген нәрсе — «Даниял пайғамбарлығының соңғы күндерге қатысты бөлігі» еді.

«Соңғы күндер» ұғымын жалпы мағынада түсінуге болады, бірақ оларды рухтандырылған сөздер ретінде түсіну (ал шын мәнінде солай) бізден «соңғы күндер» деген тіркестің өзіне қоса берілген пайғамбарлық рәміздік мәні бар-жоғын да қарастыруды талап етеді. «Соңғы күндер» — дәлелдеме желілері көп болатын пайғамбарлық тарихтың белгілі бір кезеңі. Сол тарихты жақын болашақта баяндап беруге үміттенемін. Бұл, нақтырақ айтқанда, 1798 жылдан сынақ мерзімінің жабылуына дейінгі тарих. Мұны танудың бір жолы мынау: тура мағынадағы киелі ғибадатхана қызметінде жылдың ішінде сотты бейнелейтін бір ғана күн болды, ол — Татуласу күні. Сол тура рәсім Уайт қарындас антитиптік Татуласу күні деп атайтын нәрсені бейнелейтін. Пайғамбарлық немесе рухани Татуласу күні сынақ уақытының «соңғы күндерін» білдіреді, ол ақырғы сот кезеңін білдіреді.

Даниял кітабында мөрленген пайғамбарлық екі қырлы еді. Миллериттер таныған, соттың басталуы туралы жариялаған ақырғы күндерге қатысты бір пайғамбарлық болды. Даниялдың сол үзіндісі сегізінші және тоғызыншы тараулардағы Ұлай өзенінің аянымен бейнеленген. Даниялда мөрленген басқа пайғамбарлық болса, соттың аяқталуын, Адвентизмнің ақырын, Америка Құрама Штаттарының ақырын және дүниенің ақырын жариялайды. Бұл аян Хиддекел өзені арқылы бейнеленген.

«Даниялдың Құдайдан алған нұры, әсіресе, осы соңғы күндер үшін берілді. Ол Шинардың ұлы өзендері — Ұлай мен Хиддекелдің жағасында көрген аяндар қазір орындалу үстінде, және алдын ала айтылған барлық оқиғалар жуық арада жүзеге асады». Testimonies to Ministers, 112, 113.

Ұлай көрінісінің мөрі 1798 жылы ашылды және ол Құдайдың киелі үйі мен Оның халқына қатысты. Хиддекел көрінісінің мөрі 1989 жылы, Даниял кітабының он бірінші тарауының қырқыншы аятында сипатталғандай, бұрынғы Кеңес Одағын бейнелейтін елдерді папалық пен Америка Құрама Штаттары swept away еткен кезде, ашылды және ол Құдай халқының жауларына қатысты. Бұл екі көрініс Аян кітабындағы жеті қауым мен жеті мөр тәрізді қызмет атқарады. Бірі — шіркеудің ішкі тарихы, ал екіншісі — шіркеудің сыртқы тарихы; екеуі де толықтай жалғасып, «әсіресе» «осы соңғы күндер» үшін берілген.

Бірақ бізге Аян кітабы мөрленген кітап емес деп айтылғанымен, оның мөрленген кітап екені де айтылған.

«Аян — мөрленген кітап, бірақ ол сонымен бірге ашылған да кітап. Онда осы жер тарихының соңғы күндерінде жүзеге асуға тиісті ғажайып оқиғалар жазылған. Бұл кітаптың ілімдері көмескі де, түсініксіз де емес, айқын. Онда Даниялдағыдай сол бір пайғамбарлық желі жалғастырылады. Құдай кейбір пайғамбарлықтарды қайталап айтқан, осылайша оларға ерекше маңыз берілуге тиіс екенін көрсеткен. Ұлы маңызы жоқ нәрселерді Ие қайталамайды». Manuscript Releases, 9-том, 8-бет.

Аян кітабының мөрі ашылды, өйткені Даниялдағы пайғамбарлықтардың мөрі ашылды; әрі Даниялда мөрі ашылған пайғамбарлық желілердің дәл өзі Аян кітабында да бар. Аян кітабында мөрленіп жабылған нәрсе — әсіресе “соңғы күндердегі” Құдай халқына қатысты Аяның бір бөлігі еді. Уайт қарындас бұл мәлімдемені жазған кезде, “жеті күркірек” сол уақытта мөрленіп жабық болатын, сондықтан ол: “бұл мөрленген кітап”, — деп жазды. Сондай-ақ ол Даниял кітабының “мөрленген кітап болғанын” да айтты; мұнда өткен шақ қолданылған. Оның түсінігінде, оның мөрі 1798 жылы ашылған еді.

Оның көзі тірісінде жеті күн күркіреуі жөнінде мөрленіп қойылған нәрсе жай ғана жеті күн күркіреуі бейнелейтін болашақ оқиғалар емес еді, қайта, ең алдымен, «жеті күн күркіреуі» адвентизмнің басталуы адвентизмнің ақырына параллель екенін білдіретіні еді. «Жеті күн күркіреуі» Иса Мәсіхтің Аяның түсіну үшін қажет ең маңызды пайғамбарлық қағиданы ашып көрсетумен қатар, Құдай болмысы мен мінезінің бір сипатын да ашады: Ол — барлық нәрсенің бастауы да, соңы да. Пайғамбарлық Құдайдың болмысы мен мінезіне қатысты ақиқаттардың мақсатты түрде дамуы бар екенін айқындайды.

Иса, «Яһуда руының Арыстаны» ретінде бейнеленгенде, Ол тарих барысында шындықты біртіндеп әрі жүйелі түрде ашып көрсету арқылы атқаратын ісін білдіреді. Ол пайғамбарлық сөзді, оны түсіну керек болатын мезгіл жеткенге дейін, мөрлеп қояды. Ол тәлім беру мақсаты үшін шындықты мөрлейді де, мөрін ашады. Пальмони ретінде Иса — Таңғажайып Есептеуші, Өзінің тарихын басқаратын уақыттың Иесі. Альфа мен Омега ретінде Ол, өзге нәрселермен қатар, тілдің Иесі. Яһуда руының Арыстаны ретінде Ол — шындықтың адамдарға қашан ашылатынын басқаратын Тұлға.

Аян кітабының бірінші тарауында алғашқы үш аяттан кейін Құдайлық Үштік үш айқын дара болмыс ретінде көрсетіледі.

Азиядағы жеті қауымға — Жоханнан: сендерге рақым мен тыныштық болсын,

бар болып тұрған, болған және келе жатқан Одан;

және Оның тағының алдында тұрған жеті Рухтан;

Және Иса Мәсіхтен: Ол — адал куәгер, өлілерден алғашқы болып туған, әрі жердегі патшалардың Әміршісі. Аян 1:4, 5.

Киелі кітаптың соңғы кітабына кіріспе Құдайдың шіркеуіне Әкені, Рухты және Ұлды айқындайтын сәлемді анық жолдайды. Құдай Сөзінің соңы басталуын қайталап отыр, әрі осылай ету арқылы Құдай Болмысы туралы дұрыс түсініктің маңыздылығын айқындай түседі. Мұны Ол Филадельфиялықтар болатын және жүз қырық төрт мыңды құрайтындар

үшін істеп отыр. Олар — келісім тарихының желілері бойы алдын ала бейнеленіп келген, ақырғы келісім халқы. Сол куәліктер, өзге де ақиқаттармен қатар, Құдайдың пайғамбарлық тарих бойында Өзінің болмысы мен мінезі туралы білімді біртіндеп арттыруды көздеп келгенін дәлелдейді.

Құдай туралы білімнің жоқтығының Киелі кітаптағы ең ұлы бейнесі — бүкіл дүниенің, демек бүкіл адамзаттың нышаны болған Мысырды бейнелейтін перғауын еді. Сол жолбелгі Құдай Өз есімін танытуды көздеген тұста, тура мағынадағы Израилдің бастауында осы үдерісті бастайды. Тура мағынадағы Израилдің соңында Құдайдың есімі төңірегіндегі дау қайтадан қайталанды. Тура мағынадағы Израилдің соңында Иса яһудилермен Өзара әрекеттесуін Дәуіттің тарихын айқындап көрсету арқылы және яһудилердің Лаодикеялық соқырлығы туралы соңғы мәлімдемені бейнелеу үшін “алғашқы рет аталу ережесін” қолдану арқылы белгіледі. Оның не айтып тұрғанын олар түсіне алмады, өйткені олар Альфа мен Омега ережесін де білмеді, сондай-ақ өздерінің алдында тұрған Альфа мен Омеганы да танымады.

Рухани Израилдің басында Мұсаның тарихында бейнеленген тартысқа параллель бар. Адвентизм «соңғы күндер» тарихы арқылы өткен сайын, ежелгі Израилде болғанындай, Альфа мен Омеганы тереңірек түсінуге көптеген мүмкіндіктер берілді. Мәсіхтің күндерінде болғанындай, Адвентизмнің соңында енді ешбір сұрақ қойылмайтын бір мезет болады.

Аян кітабының бірінші тарауындағы сол үзіндіге қайта оралсақ, рақым мен тыныштық «қазір бар, бұрын да болған және келе жатқан» Тұлғадан, сондай-ақ жеті Рухтан және Исадан жіберілетінін көреміз. Құдайлық Иса, жеті Рух және «қазір бар, бұрын да болған және келе жатқан» Тұлға ретінде бейнеленген; осының арқасында «қазір бар, бұрын да болған және келе жатқан» деп көрсетілген сипаттардың Иеге емес, Әкеге тән екенін білеміз. Бұл сипаттар Құдайдың мәңгілік болмысын білдіреді. Ол әрдайым бар болған, ал сегізінші және тоғызыншы аяттарда дәл сол қасиет Исаға анық телінеді.

«Мен Альфамын және Омегамын, бастауымын және сонымын, — дейді Жаратқан Ие, — бар болып тұрған, болған және келе жатқан, Құдіреті шексіз». Мен, Жохан, сендердің бауырларың әрі Иса Мәсіхтің қасіретіне, патшалығына және төзіміне ортақтас серіктерің, Құдай сөзі үшін және Иса Мәсіхтің куәлігі үшін Патмос деп аталатын аралда болдым. Жаратқан Иенің күнінде мен Рухта болдым, сонда артымнан керней дауысындай зор бір дауысты естідім. Ол: «Мен Альфамын және Омегамын, біріншімін және соңғымын; көргеніңді кітапқа жаз да, Азиядағы жеті қауымға: Ефеске, Смирнаға, Пергамға, Тиатираға, Сардиске, Филадельфияға және Лаодикияға жібер», — деді. Аян 1:8–11.

Киелі кітаптың Иса сөздерін қызыл түспен беретін нұсқасы барлар сегізінші және он бірінші аяттарда сөйлеп тұрғанның Иса екенін біледі. Сол аяттарда Иса Өзін «бар болған, бар болып тұрған және келетін Ие» деп атау арқылы Әкемен бірдей мәңгілік болмысқа ие екенін айқындайды, сондай-ақ Иса Өзінің «Құдіреті шексіз» екенін де қосып айтады.

Аян кітабының, яғни оның Иса Мәсіхтің Аян екендігін айқындайтын кітаптың, ең басында Исаның айтатын ең алғашқы сөзі — Оның Альфа мен Омега екендігі, Оның да Әке сияқты мәңгілік екендігі және Оның да Құдіреті шексіз Құдай екендігі. Құдайдың болмысына тән сипаттар — Аян кітабында Исадан айтылған ең алғашқы сөздер. Сол сипаттар әлі де Құдайлық туралы бастапқы ұстанымды қорғайтын адвентистер үшін тікелей сүріндіргіш тас болып табылады. Олар Әкенің Өз Ұлын дүниеге әкелген бір уақыты болған деп сенеді.

Аян кітабының соңы Аян кітабының басымен үйлеседі.

Екінші Келу Құдай Болмысының сипаттамасынан кейін келеді. Жиырма екінші тарауда біз кітаптың соңы кітаптың басымен үйлесетінін көреміз, ал он екінші аят Екінші Келуге сілтеме жасау арқылы бірінші тараудың жетінші аятымен параллель құрайды.

Міне, Мен тез келемін; әркімге ісіне қарай қайтаруым үшін, сыйым Өзіммен бірге. Мен — Альфа мен Омега, басы мен соңы, алғашқысы мен соңғысы. Оның өсиеттерін орындайтындар бақытты, өйткені олар өмір ағашына құқық алып, қақпалар арқылы қалаға кіре алады. Ал сыртта — иттер, сиқыршылар, азғындар, кісі өлтірушілер, пұтқа табынушылар және өтірікті сүйіп, оны істейтін әркім. Мен, Иса, осыны сендерге шіркеулерде куәландыру үшін, періштемді жібердім. Мен — Дәуіттің түбірі де, ұрпағы да, жарқын таң жұлдызымын. Рух пен қалыңдық: «Кел», — дейді. Естіген де: «Кел», — десін. Шөлдеген келсін. Қалаған адам өмір суын тегін алсын. Аян 22:12–17.

Екінші рет келуі туралы айтқаннан кейін, Иса, Аян кітабының бірінші тарауындағыдай, Өзін Альфа мен Омега деп таныстырады. Содан соң Ол Рухтың қауымдарға не айтқанын еститіндер мен оны естімейтіндердің арасындағы айырмашылықты қосып айтады. Ол Жәбірейілді Жоханға хабармен жібергенін көрсету арқылы бірінші тараудың бірінші мен үшінші аяттарында бейнеленген хабар жеткізу үдерісіне сілтеме жасайды.

Содан кейін Ол ежелгі Израилдің ақырында дін мұғалімдері мен парызшыларға айтқан соңғы мәлімдемесіне қайта оралады. Ол Аян кітабында «соңғы күндердегілер» үшін яһудилер өздерінің «соңғы күндерінде» түсіне алмаған нәрсеге жауап беру арқылы тура және рухани Израилдің екі ақырын өзара байланыстырады. Ол Өзінің Дәуіттің түбірі (бастауы) де, ұрпағы (соңы) да екенін айтады. Дәуіт пен оның Иесі туралы тақырып Иса дауласқыш яһудилерге айтқан соңғы мәлімдеме болды, және Филадельфия қауымына арналған хабарға сәйкес, өздерін яһудилерміз деп мәлімдейтін, бірақ шын мәнінде ондай емес, соңғы күндердегі адамдар үшін бұл соңғы жариялауды бейнелейді.

Міне, я өзін Яһудиміз деп айтып, бірақ олай болмай, өтірік айтатын шайтанның синагогасындағыларды сенің аяғыңның алдына келтіріп, тағзым еткіземін, әрі Менің сені сүйгенімді оларға білдіремін. Сен Менің төзімділігім туралы сөзімді сақтағаның үшін, жер бетінде тұрушыларды сынау үшін бүкіл әлемге келетін азғыру сағатынан Мен де сені сақтаймын. Аян 3:9, 10.

Әулиелердің аяқтарына табынатындар — Иеміздің аузынан түкіріліп тасталған Лаодикиялық Адвентистер.

«Сендер әулиенің аяқтарының алдында тағзым ететіндер (Аян 3:9) ақырында құтқарылады деп ойлайсыңдар. Бұл жерде мен сендермен келісе алмаймын; өйткені Құдай маған бұл топтың дінін мойындаған, бірақ кейіннен тайып кеткен адвентистер екенін көрсетті; олар “Құдай Ұлын өздері үшін қайтадан айқышқа шегелеп, Оны жұрт алдында масқара етті”. Ал әлі келуге тиісті “сынақ сағатында”, әркімнің шынайы мінезі әшкереленуі үшін, олар өздерінің мәңгілікке жоғалғанын білетін болады; сонда жан азабына батып, олар әулиенің аяқтарының алдына жығылады». Word to the Little Flock, 12.

Киелі кітап пен Пайғамбарлық Рухына сәйкес, әулиелердің аяқтарына табынатындар — шайтанның синагогасының мүшелері. Олар өздерін яһудилерміз деп айтады, бірақ олай емес. Филадельфия қауымына жүгінген сөздер әділ адвентистерге арналған. Жүз қырық төрт мың — филадельфиялықтар, ал өздерін яһудилерміз деп айтып, бірақ шын мәнінде олай еместер — лаодикеялықтар. «Соңғы күндерде» адал халықтың екі тобы бар: жүз қырық төрт мың және шейіт болатындар. Жеті қауымның тек екеуінде ғана ешқандай әшкерелеу жоқ. Бірі — ешқашан өлмейтіндерді бейнелейтін Филадельфия, ал екіншісі — адал шейіттерді бейнелейтін Смирна. Шейіттер мен өлмейтіндер, яғни Смирна мен Филадельфия, өздеріне берілген хабарда ешқандай айыптау тіркелмеген жеті қауымның ішіндегі жалғыз қауымдар. Соған қарамастан, екі қауым да өздерін яһудилерміз деп мәлімдеп, бірақ олай емес адамдармен бетпе-бет келуге тиіс болды. Бұл солай, өйткені олардың барлығы «соңғы күндерде» бір шіркеудің мүшелері болып, бірдей жағдайлармен бетпе-бет келеді: бір тобы Өзгеру тауында Мұса арқылы бейнеленгендей, өз қандарымен куәлік етуге белгіленген, ал екінші тобы ешқашан өлмеген Ілияс арқылы бейнеленген.

Смирнадағы қауымның періштесіне былай деп жаз: «Өліп, қайта тірілген, Әуелгі де Ақырғы да болған мынаны айтады: істерінді, азап-қасіретінді және кедейлігіңді білемін, бірақ сен байсың; сондай-ақ өздерін яһудиміз деп айтып, шын мәнінде олай болмай, шайтанның синагогасы болып табылатындардың жамандауын да білемін. Сен тартатын азаптардың ешқайсысынан қорықпа. Міне, сыналуларың үшін шайтан араларыңдағы кейбіреулерді түрмеге тастайды, сонда он күн бойы азап-қасірет көресіндер. Өлгенге дейін адал бол, сонда Мен саған өмір тәжін беремін». Аян 2:8–10.

Иса Смирна қауымының аса ауыр жағдайларын сипаттағанда, Ол бір ғана оң пікір білдіріп: «бірақ сен байсың»,— дейді; осылайша оларды бай емес Шайтан синагогасының мүшелерімен қарама-қарсы қояды. Аян кітабында өздерін баймыз деп ойлайтын, бірақ олай емес адвентистер — өздерін яһудиміз дейтін, бірақ олай емес яһудилер; өйткені олар — Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері.

Аян кітабының басында Құдайлық үш Тұлға ретінде көрсетіледі, ал Аян кітабының соңында Иса мен Рух тікелей аталады, бірақ Әке аталмайды. Бұл маңызды емес, өйткені жол үстіне жол қағидасы, біріншінің соңғыны айқындауымен ұштаса отырып, Аяның соңғы аяттарында Әкенің танылуын талап етеді, себебі Оның сол жерде бар екені алғашқы аяттардың өзінде-ақ анықталған. Бұл Жохан жазған Ізгі хабардың бірінші тарауындағы жағдайдан еш айырмашылығы жоқ: онда Жохан Рухты тікелей атамайды, бірақ Рухтың сол

жерде екені түсінікті, өйткені «әуел баста» деген тіркес алғаш рет жазылған кезде Рух сол жерде болған. Жоханның Ізгі хабардағы бірінші тараудағы куәлігі дәл сол «әуел баста» деген бірдей тіркеспен басталады.

«Бастау» — пайғамбарлық нышан, сондықтан ол «үстіне үстеме, жол үстіне жол» қағидасын қоса алғанда, пайғамбарлық ережелер бойынша бағалануға тиіс. Мұсаның бастауы — Жохан Ізгі хабарының бастауы, ол Аян кітабының бастауы да, сондай-ақ Аяның соңы да болып табылады. Осы төрт желінің екеуінде көктегі үштіктің барлық үш Тұлғасы да айқын көрсетілген; бір желіде (Жоханның Ізгі хабарында) Рух жоқ болуы мүмкін, ал төртінші желіде Әке жоқ, бірақ бәрі біріктірілгенде, барлық төрт желіде де үш Құдайлық Тұлғаның бәрі бейнеленеді.

Мәсіх Әкені таныту үшін келді, ал Киелі Рух Ұлды таныту үшін келді. Үшеуі де мәңгілік құрбандықтар жасады. Әке дүниені соншалық сүйгендіктен, Исаны берді; Иса дүниені соншалық сүйгендіктен, Өзі жаратқан пенделердің тәнін мәңгілікке Өз үстіне алуға келісті. Жаратушының Өз жаратылысының бір бөлігі болуды таңдауы қандай беруді білдіреді? Құдайлықтың үшінші Тұлғасы Өзін берді, өйткені Ол адамзат деп аталатын жаратылған болмыстың ішінде — мәңгілік бойы — өмір сүру орнын қабылдады.

Сірә, дәл осы себептен Киелі Рух Құдай халқының рәміздерімен қайта-қайта байланыстырылып беріледі. Ол — Құдай болмысының адамзат жаратылысымен бірге болуға тиісті Тұлғасы. Сондықтан Жазбалардағы Киелі Рухтың рәміздері, көбінесе, Киелі Рухты да, адамзатты да бейнелейтін бір рәміз арқылы көрсетіледі. Бастапқыда Рух сулардың үстінде қалықтап жүрді.

Сонда ол маған былай деді: сен көрген, жезөкше отырған сулар — халықтар, қалың жұрт, ұлттар және тілдер. Аян 17:15.

Мұса тұрғызған киелі орында жұмысшылар ұстануы үшін нақтылы түрде үлгісі егжей-тегжейлі берілмеген жалғыз жиһаз — жеті бұтақты шамдал еді. Шамдал адамзат пен құдайлықтың қосылуын бейнелейді. Осы себепті киелі орындағы адамдардың өз үлесін қосуына қалдырылған жалғыз бұйым шамдалдың құрылысы болды. Мәсіх арасында жүретін жеті шамдал жеті қауым ретінде айқындалады, алайда шамдал Киелі Рухты бейнелейтін маймен қоректендірілді, ал жарық беру үшін жалынды ұстап тұрған шам білтелері дүниенің нұры болып жарқырайтын Мәсіхтің әділдігін бейнелейтін діни қызметкерлердің пайдаланылған ақ зығыр киімдерінен жасалды. Құдай халқы — дүниенің нұры, бірақ сол нұр тек Киелі Рухтың майымен ғана қоректенеді. Жазбаларда Киелі Рухтың сипатталуында Ол адамдармен жиі байланыстырылады.

Тақтан найзағайлар, күн күркіреулері және дауыстар шықты; әрі тақтың алдында жанып тұрған жеті от шамы бар еді, олар — Құдайдың жеті Рухы. Аян 4:5.

Мұнда жеті шам «Құдайдың жеті Рухы» деп айқындалады, ал жеті шамдалдың жеті қауым екені айтылған.

Менің оң қолымда көрген жеті жұлдыздың және жеті алтын шамдалдың құпиясы осы. Жеті жұлдыз — жеті қауымның періштелері; ал сен көрген жеті шамдал — жеті қауым. Аян 1:20.

Жеті шырағдан — жеті Рух та, сондай-ақ Құдайдың қауымы да.

Содан кейін мен қарадым, міне, тақтың ортасында, төрт тіршілік иесінің арасында және ақсақалдардың ортасында, бауыздалғандай болған Қозы тұр екен; Оның жеті мүйізі және жеті көзі бар еді, бұлар — бүкіл жер жүзіне жіберілген Құдайдың жеті Рухы. Аян 5:6.

Жеті мүйіз бен жеті көз, сондай-ақ, бүкіл жер жүзіне жіберілген Киелі Рух болып табылады; әрі шомылдыру рәсімінен өткен кезде мәсіхші де бүкіл жер жүзіне жіберіледі, өйткені ол Өкенің, Ұлдың және Киелі Рухтың атымен шомылдыру рәсімінен өтті. Жексенбілік заң дағдарысының азап шеккендеріне және 1844 жылдан бері қазіргі рухани Израилде сенімде қайтыс болғандардың бәріне жарияланған игілікте, олардың жерленуіне мадақ сөзін айтатын — Рухтың Өзі; өйткені Ол: «Иә», «олар өз еңбектерінен тыным тапсын»,— дейді, себебі Ол олардың еңбектері барысында, олар өз өмірлерін қиғанға дейін, басынан аяғына дейін бірге болды.

Содан кейін мен көктен маған: «Жаз: бұдан былай Иемізде өлетін өлгендер бақытты», — деген дауысты естідім. «Иә, — дейді Рух, — олар өз еңбектерінен тынығуы үшін; әрі олардың істері өздеріне ілесе барады». Аян 14:13.

Аян кітабының соңы мен басталуын, Киелі кітаптың басталуын және Жохан жазған Ізгі хабардың басталуын қарастырған кезде, жол үстіне жол қағидасын қолдануға негізделе отырып, Құдай Болмысының үш Тұлғасының да көрініс тапқанын байқаймыз, әрі Өке де сонда бар. Ұл Өзін Альфа және Омега деп таныстыра отырып, сонда бар.

Егер адамзаттың құдайлықпен бірігуі Киелі Рух пен адамзаттың бірігуі екенін мойындасақ, онда Киелі Рухтың рәміздерінің адамзаттың рәміздерімен неліктен өзара байланыстырылғанын түсіне аламыз. Осы көзқарасты назарда ұстай отырып, біз соншалықты жиі сөз етіп келген екі «бастапқыларға» қайта ораламыз.

Бастапқыда Құдай аспан мен жерді жаратты. Ал жер бос әрі иен еді; әрі тереңдіктің жүзіне қараңғылық қаптаған еді. Сонда Құдайдың Рухы сулардың жүзі үстінде қалықтап жүрді. Құдай: «Жарық болсын»,— деді; және жарық болды. Құдай жарықты көрді, оның жақсы екенін көрді; және Құдай жарықты қараңғылықтан айырды. Жаратылыс 1:1–4.

Бастапқыда Сөз болды, Сөз Құдаймен бірге болды, әрі Сөз Құдай еді. Ол бастапқыда Құдаймен бірге болды. Барлық нәрсе Ол арқылы жаратылды; жаратылғандардың ешқайсысы да Онсыз жаратылған жоқ. Онда өмір болды; ал өмір адамзаттың нұры еді. Нұр қараңғылықта жарқырайды; бірақ қараңғылық оны ұқпады. Жохан 1:1–5.

«Басында» дегеннің осы екі куәлігін пайдалана отырып, барлық нәрсені жаратқан Сөз болған Құдай Өз өмірін де берді, өйткені «Онда өмір бар еді», ал Оның өмірі адамдардың «нұры» болды. Жаратылған адамның «нұры» — Жаратушының әділдігі. Жаратушының

әділдігі — қасиетті орынның шамдарындағы білте.

Оған әппақ әрі таза ақ зығыр киім кию бұйырылды, өйткені сол ақ зығыр — әулиелердің әділдігі. Аян 19:18.

Білтені қоректендіретін май сенушінің өміріндегі Киелі Рухтың әрекетін бейнелейді. Бастапқыда жер қараңғы еді, әрі онда ешқандай жарық жоқ болатын. Содан кейін Иса Өз өмірін — Өзінде болған өмірді — адамдар үшін жарық болсын деп берді.

Жер бетінде тұратындардың бәрі оған тағзым етеді; бұлар — есімдері дүниенің іргесі қаланғаннан бері бауыздалған Тоқтының өмір кітабына жазылмағандар. Аян 13:8.

Иса адамзат үшін Құрбан болуды таңдағанда, адамдарда жарық болсын деп, Өз өмірін қиды. Осы екі үзіндіде де солай болғандай, жарық қай кезде енгізілсе де, ол жарық жарық пен қараңғылық арқылы бейнеленетін, күннің балалары немесе түннің балалары болып көрінетін, табынушылардың екі тобын туғызады.

Бірақ сендер, бауырластар, қараңғылықта емессіңдер, сондықтан ол күн сендерді ұрыдай басып қалмайды. Сендердің бәрің де жарықтың балаларысыңдар әрі күндіздің балаларысыңдар: біз түндікі де, қараңғылықтікі де емеспіз. 1 Салониқалықтарға 5:4, 5.

Киелі Рухтың күннің балаларына деген мәңгілік жақын қарым-қатынасын таныған кезде, Құдай балаларының да, Киелі Рухтың да рәміздерінің неге соншалықты тығыз байланысты екенін түсіне аламыз. Аян кітабының соңғы үзіндісінде біз Исаны Альфа мен Омега ретінде көреміз, жолма-жол қолдану арқылы Әкені көреміз, ал Киелі Рух Өзі туралы соңғы рәміздік бейнесін беріп тұр, өйткені ертедегі қасиетті адамдар Киелі Рухтың жетелеуімен сөйлеген. Жаратылыс кітабындағы Өзі туралы алғашқы мәлімдемесінде Ол судың үстінде қалықтап жүргені, яғни адамзаттың үстінде әрекет еткені айқындалады, ал Өзі туралы соңғы сілтемесі мынадай.

Рух пен қалыңдық: «Кел!»— дейді. Естуші де: «Кел!»— десін. Шөлдеген келсін. Қалаған әркім өмір суын тегін алсын. Аян 22:17.

Бастапқыдан ақырына дейін Киелі Рух адамзатпен байланысты түрде айқындалады, өйткені күннің балалары құдайлық пен адамдықтың бірлігін бейнелейді. Ишая сияқты, Пауыл да адамдардың ыдыстар екенін көрсетеді; ал киелі орынның шамдалдарында білте қойылатын ыдыстар болған, әрі Мәсіхтің әділдігі болып табылатын нұрды көрсетуге қажетті отынды қамтамасыз ету үшін май сол ыдыстарға құйылып тұратын. Біз — Құдай Сөзінің басынан аяғына дейін, сондай-ақ Пайғамбарлық Рухтың жазбаларында да анық көрсетілгендей, Құдайлықтың үшінші Тұлғасы болып табылатын Киелі Рухтың ыдыстарымыз.

Адвентизмнің басталуында және соңында орындалған екінші періштенің хабарында екі айқын хабар бар: бірі қауым үшін, екіншісі әлем үшін.